

Mäntyharjun kunnan toiminta koulukuljetushakemusten käsittelyssä

_____ (jäljempänä kantelija) on Itä-Suomen aluehallintovirastolle 5.8.2025 toimitetulla kantelulla kannellut Mäntyharjun kunnan sivistystoimen ja sen viranhaltijoiden toiminnasta liittyen kunnan koulukuljetuspäätöksiin. Kantelija on moittinut kunnan toimintaa seuraavissa asioissa:

1. Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi 9.6.2025 Mäntyharjun kunnan koulukuljetuskoordinaattorin päätöksen 7.3.2025 § 8 siltä osin kuin maksutonta koulukuljetusta ei ollut myönnetty hakemuksen mukaisesti, ja palautti asian uudelleen käsiteltäväksi. Kunta ei tehnyt asiasta päätöstä kahden kuukauden kuluessa, joten lapsella ei koulun alkaessa ollut valituskelpoista päätöstä koulukuljetuksesta. Lisäksi kantelussa moititaan sitä, ettei kesäkuussa aloittanut koulukuljetuskoordinaattori Päivi Toivari pannut hallinto-oikeuden päätöstä täytäntöön vanhempien yhteydenotoista huolimatta ennen lukuvuoden 2025 alkua. Hallinto-oikeuden kumoama koulukuljetuspäätös oli annettu takautuvasti ja epämuodollisesti Wilmassa ilman päätösnumeroa tai virallista tiedoksiantoa. Lisäksi kantelija on tyytymätön päätöksen viivästymiseen, kun ensimmäinen koulukuljetushakemus tehtiin 3.4.2024, mutta päätös saatiin vasta 7.3.2025.
2. Kunta on määrännyt lapselle elokuussa 2025 saman, jo kumotussa päätöksessä olleen hakupaikan koulukuljetukseen ilman voimassa olevaa koulukuljetuspäätöstä. Kantelija on tyytymätön myös siihen, etteivät koulukyytien aikataulut olleet vanhempien tiedossa vielä 5.8.2025 koulujen alkaessa 7.8.2025.
3. Entinen koulukuljetuskoordinaattori Annika Mäkelä on tehnyt koulukuljetukseen liittyviä määräyksiä ajankohtana, jolloin hänellä ei ole ollut toimivaltaa tehdä koulukuljetuksista hallintopäätöksiä. Lisäksi hakupaikasta on annettu suullisia määräyksiä vastoin hallintopäätöksen muotovaatimuksia, joten määräykset eivät ole valituskelpoisia. Mäkelä on kantelijan mukaan ollut toimivaltainen vasta 1.1.2025.
4. Kunta ei ole toimittanut koulukuljetuspäätöksiä virallisella tavalla. Päätökset on toimitettu epävirallisesti Wilman kautta tai lapsen repussa ilman allekirjoitusta tai päätösnumeroa.

Kantelija on lisäksi moittinut kantelussaan hakupaikan puuttumista 7.3.2025 tehdystä päätöksestä ja kunnan sivistysjohtajan toimintaa sekä esittänyt väitteitä lasten yhdenvertaisen kohtelun laiminlyönnistä ja syrjinnästä koskien koulukuljetusten hakupaikkojen määräytymistä, kuulemismenettelyn laiminlyönnistä ja asiakirjahallinnan arkistointiohjeiden laiminlyönnistä.

Kantelun liitteenä on toimitettu muun ohella Mäntyharjun kunnan 7.3.2025 tekemä koulukuljetuspäätös § 8, kantelijan 7.4.2025 tekemä valitus Itä-Suomen hallinto-

oikeudelle, Itä-Suomen hallinto-oikeuden 9.6.2025 antama päätös Dnro 859/03.04.04.02/2025 sekä kantelijan ja kunnan välistä sähköpostiviestintää.

Asian käsittely valvontaviranomaisessa

Itä-Suomen aluehallintovirastolle on saapunut aikavälillä 30.7.2025-5.8.2025 kolme hallintokantelua, joissa on moitittu Mäntyharjun kunnan menettelyä koulukuljetuksia koskevassa päätöksenteossa. Aluehallintovirasto on ottanut tutkittavakseen Mäntyharjun kunnan ja sen viranhaltijoiden menettelytapojen lainmukaisuuden koulukuljetuksiin liittyen siltä osin kuin kanteluissa mainituin osin asiakokonaisuudessa on ollut kyse hakemusten ratkaisemisesta päätöksellä ja käsittelyn viivytyksettömyydestä, 7.3.2025 tehdyn päätöksen § 8 allekirjoittamatta jättämisestä, tiedon antamatta jättämisestä 30.7.2025 kantelun tehneen henkilön lasten hakupaikasta, päätösten tiedoksiannosta sekä toimivallasta antaa määräyksiä lasten hakupaikasta. Kanteluita on käsitelty Itä-Suomen aluehallintovirastossa diaarinumerolla ISAVI/7607/2025.

Itä-Suomen aluehallintoviraston toimivaltaan kuuluneet asiat ovat 1.1.2026 siirtyneet Lupa- ja valvontaviraston käsiteltäviksi. Lupa- ja valvontavirasto on käsitellyt ja ratkaissut kantelut yhdessä. Kantelijoille on laadittu heidän omaa asiaansa koskevat, erilliset päätöisasiakirjat, mutta kanteluiden kohteena olleesta menettelystä annettava ratkaisu on yhteinen ja Mäntyharjun kunnalle annettava hallinnollinen ohjaus perustuu asiakokonaisuudessa havaittujen seikkojen kokonaisarviointiin.

Lupa- ja valvontaviraston ratkaisu

Lupa- ja valvontavirasto antaa Mäntyharjun kunnalle huomautuksen.

Asian selvittäminen

Mäntyharjun kunnan sivistyslautakunta on 30.12.2025 toimittanut vastauksen lausunto- ja selvityspyyntöön.

Vastauksessa kerrotaan muun ohella, että hallinto-oikeuden 9.6.2025 annetulla ratkaisulla kumotun päätöksen käsittelyssä on ollut haasteita. Sivistysjohtaja on ollut 7.5.2025 lukien estyneenä viranhoidtamisesta ja 31.7.2025 saakka hänen sijaisuuttaan hoiti kolme eri johtavaa viranhaltijaa oman työnsä ohella. Selvityksessä kerrotaan, että koulukuljetuskoordinaattorin virassa aloitti uusi henkilö 5.6.2025, mutta hänen virkasuhteensa päättyi 10.9.2025. Koulukuljetuskoordinaattorin virkaan valittiin 17.8.2025 uusi henkilö.

Koulukuljetuspäätösten yksilöinnin ja tiedoksiannon osalta selvityksessä todetaan, että koulukuljetus on ollut yksilöitävissä päätöksen numerolla, tässä tapauksessa päätös §8/2025. Selvityksessä kerrotaan, että sähköisen asiointilain mukaista suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon ei Mäntyharjulla ole kysytty erikseen, vaan tiedoksianto on annettu lähtökohtaisesti sähköisenä Wilma-järjestelmässä. Päätöksen ajankohdan aikoina virallisena tiedoksiantona pidettiin Wilmassa annettua sähköistä päätöstä. Päätöksen on

saanut kirjallisesti, jos huoltaja on sitä pyytänyt sähköpostitse tai Wilmassa. Selvityksessä kerrotaan myös, että Wilma-tiedoksiannon lisäksi päätöksiä on ilmeisesti toimitettu lapsen repussa.

Selvityksen mukaan Wilmasta löytyy kanteluun liittyen hakemukset 30.10.2024 ja 27.11.2024. Jälkimmäiseen on annettu päätös vasta 7.3.2025. Kunnan mukaan asiasta on kantelun liitteiden mukaisesti kuitenkin käyty jatkuvasti keskustelua. Selvityksessä kerrotaan, että päätöksen viivästymiseen on lähes mahdotonta antaa selitystä, sillä silloinen sivistysjohtaja ei ole antanut omaa selvitystään asiasta. Virheellisestä menettelystä huolimatta kantelussa mainitun lapsen koulukuljetukset ovat toimineet. Selvityksessä todetaan, että osa päätöksistä on mahdollisesti kadonnut Wilmasta järjestelmämuutoksen yhteydessä kesällä 2024, ja että on täysin mahdollista, että ensimmäinen hakemus on tehty 3.4.2024. 7.3.2025 tehdyn päätöksen kirjallisen version allekirjoittamisesta ja lähettämisestä ei kunnan mukaan ole merkintää Wilmassa eikä CaseM-asiahallinnassa.

Selvityksen mukaan 7.3.2025 tehdyssä päätöksessä on vahvistettu oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen ja todetaan, että päätökseen sisältyy omatoimista matkaa. Hakupaikkaa ei voitu vahvistaa, sillä koulukuljetusten reittejä ei siinä vaiheessa ollut suunniteltu tulevalle lukuvuodelle. Aikataulu- ja resurssisyyden vuoksi koulukuljetusreitit valmistuivat 6.8.2025, koulujen alkaessa seuraavana päivänä. 8.8.2025 kantelijan lapselle tehdyssä päätöksessä määrätty hakupaikka perustui 6.8.2025 valmistuneeseen lukuvuoden 2025–2026 reittisuunnitteluun. Hallinto-oikeus on 24.10.2025 kumonnut 8.8.2025 annetun päätöksen.

Päätöksentekoon liittyvän toimivallan osalta selvityksessä todetaan, että sivistysjohtaja on ollut estyneenä virantoimituksesta 7.5.2025 lukien, eikä hän ole antanut vastaustaan sivistyslautakunnan lausuntopyyntöön määräaikaan 11.11.2025 mennessä. Kunnan päätöksentekojärjestelmän mukaan sivistysjohtaja ei ole tehnyt koulukuljetuksiin liittyviä delegointipäätöksiä vuoden 2024 aikana. Koulukuljetuskoordinaattorilla on ollut hallintosäännön mukainen toimivalta kuljetuspäätösten tekemiseen 1.1.2025 lukien. Selvityksen mukaan Wilma-järjestelmästä ei löydy koulukuljetuskoordinaattorin tekemiä päätöksiä ennen 1.1.2025, vaan päätökset ovat sivistysjohtajan tekemiä. Kunnan mukaan on varsin tavallista, että koulukuljetuskoordinaattori antaa suullisia ohjeita hakupaikasta ja reitistä huoltajille ja kuljettajille. Ne eivät ole hallintopäätöksiä, eivätkä hallinnollisia määräyksiä.

Johtopäätöksensä kunta toteaa, että Mäntyharjun kunnan koulukuljetusten hallinnointi on kärsinyt viivästyksistä ja epätarkoista menettelytavoista, mikä on aiheuttanut kanteluita ja hallintovalituksia. Tässä kantelussa ovat nousseet esiin menettelyvirheet päätösten kirjallisessa ja sähköisessä tiedoksiannossa, huoltajien kuulemisessa, riittävien ennakkoselvitysten tekemisessä sekä päätöksen riittävässä perustelemissa. Mäntyharjun kunta toteaa korjaavansa menettelytapojaan.

Selvityksen liitteenä on toimitettu 8.8.2025 päivätty koulukuljetuspäätös ja Itä-Suomen hallinto-oikeuden 24.10.2025 antama ratkaisu Dnro 2134/03.04.04.02/2025 päätöksestä tehtyyn valitukseen.

Ratkaisun perustelut

Sovellettava lainsäädäntö

Lupa- ja valvontavirasto voi kuntalain (410/2015) 10 §:n 2 momentin perusteella kantelun johdosta tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan.

Hallintolain (434/2003) 53 b §:n 1 momentin mukaan valvova viranomaisen ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin se hallintokantelun perusteella katsoo olevan aiheutta. Jos kantelun johdosta ei ole aiheutta ryhtyä toimenpiteisiin, siitä tulee viivytyksestä ilmoittaa kantelun tekijälle.

Suomen perustuslain (731/1999) 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä. Saman pykälän 2 momentin mukaan viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Hallintolain 43 §:n 1 momentin mukaan päätös on annettava kirjallisesti. Saman pykälän 2 momentin mukaan päätös voidaan antaa suullisesti, jos se on välttämätöntä asian kiireellisyyden vuoksi. Edelleen saman pykälän 3 momentin mukaan suullinen päätös on viipymättä annettava myös kirjallisena oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen. Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiseen tai muutoksenhakuun alkaa kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista siten kuin siitä erikseen säädetään.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi:

- 1) päätöksen tehnyt viranomaisen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Hallintolain 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on annettava tiedoksi myös sellainen päätös, johon liittyy muutoksenhakukielto.

Hallintolain 56 §:n 1 momentin mukaan tiedoksianto yksityishenkilölle toimitetaan henkilölle itselleen tai tämän lailliselle edustajalle.

Hallintolain 59 §:n 1 momentin mukaan tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003, jäljempänä asiointilaki) 4 §:n kyseisessä laissa tarkoitetaan:

2) *sähköisellä viestillä* sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä lähetettyä tarvittaessa kirjalliseen muotoon tallennettavissa olevaa informaatiota;

3) *sähköisellä asiakirjalla* sähköistä viestiä, joka liittyy asian vireillepanoon tai käsittelyyn taikka tiedoksiantoon

Asiointilain 16 §:n mukaan päätösasiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti. Viranomaisen on allekirjoitettava asiakirja sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014 26 artiklassa säädetyt vaatimukset täyttävällä kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella tai muuten sellaisella tavalla, että asiakirjan alkuperäisyydestä ja eheydestä voidaan varmistautua.

Kantelun tekohetkellä voimassa olleen asiointilain 19 §:n 1 momentin mukaan muu kuin 18 §:ssä tarkoitettu asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Koulukuljetushakemusten ratkaiseminen päätöksellä ja käsittelyn viivytyksettömyys

Kunnan toimittaman selvityksen mukaan kantelija on tehnyt hakemuksen lapsensa koulukuljetuksesta ainakin 30.10.2024 ja 27.11.2024, ja lisäksi on täysin mahdollista, että hän on tehnyt hakemuksen myös 3.4.2024. Kantelijan toimittamasta, päiväämättömästä kuvakaappauksesta käy ilmi, että kantelijan lapsen nimellä kirjautuneena Wilma-järjestelmässä on ollut näkyvissä 3.4.2024, 30.10.2024 ja 27.11.2024 Mäntyharjun Yhtenäiskoululle tehdyt hakemukset ”H4 Hakemus koulukuljetukseen”. Kuvakaappauksen perusteella ainoastaan 27.11.2024 vireille tulleeeseen hakemukseen on tehty päätös, joka kunnan selvityksen mukaisesti on tehty 7.3.2025. Kunnan mukaan on mahdollista, että osa päätöksistä on kadonnut järjestelmämuutoksen yhteydessä kesällä 2024. Koska sivistysjohtaja ei ole toimittanut asiassa selvitystä, on kunnan mukaan asiassa lähes mahdotonta antaa selitystä päätöksen viivästymiseen.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) mukaan hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että asiat tulee käsitellä asian laatu ja muut siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa. Perusoikeusuudistuksen yhteydessä hallintoasian käsittelyn viivytyksettömyyttä koskeva vaatimus saatettiin voimaan perusoikeutena. Laillisuusvalvontakäytännössä on vakiintuneesti katsottu, ettei viranomaisen voi ruuhkautuneen työtilanteen, resurssipulan tai esimerkiksi töiden organisointiin liittyvien ongelmien vuoksi jättää huolehtimatta laissa säädetyistä velvoitteistaan. Kyseisen hallituksen esityksen mukaan ehdotettu 1 momentti ilmentäisi myös vaatimusta käsittelyvelvollisuudesta. Tämän periaatteen ydinsisältönä on, että viranomaisen tutkii jokaisen sille tehdyn vaatimuksen ja antaa siihen aineellisen ratkaisun.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo selvityksi, että kunta on jättänyt kokonaan tekemättä päätöksen ainakin 30.10.2024 tehtyyn hakemukseen, ja 27.11.2024 tehtyyn hakemukseen päätös on annettu lähes kolme ja puoli kuukautta hakemuksen tekemisen jälkeen. Lisäksi Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan asiassa ei ole aihetta epäillä, etteikö kantelija olisi tehnyt hakemusta jo 3.4.2024. Kunta ei ole pystynyt esittämään selvitystä siitä, että tähän hakemukseen olisi tehty päätös. Lupa- ja valvontavirasto katsoo siten selvityksi, että kaiken kaikkiaan kantelijan tekemän hakemuksen käsittelyssä on kestänyt yli 11 kuukautta. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei näin pitkää käsittelyaikaa voida pitää hallintolain 23 §:n joutuisuusvelvoitteen mukaisena, etenkin kun otetaan huomioon, että lukuvuosi on ollut käynnissä sekä se seikka, että päätöksen voimassaolo on merkitty alkamaan jo 7.8.2024.

Hallinto-oikeuden 9.6.2025 kumoaman päätöksen osalta selvityksessä on kerrottu, että asian käsittelyssä oli henkilöstömuutoksista aiheutuneita haasteita. Selvityksen ja asiakirjojen perusteella asiassa tehtiin uusi päätös 8.8.2025, eli kaksi kuukautta hallinto-oikeuden antaman ratkaisun, ja päivä koulujen alkamisen jälkeen. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että vaikka asiassa huomioidaan hallinto-oikeuden päätöstä koskenut muutoksenhaku-aika, ei kunta ole pystynyt esittämään selvitystä siitä, mitä toimenpiteitä asiassa on ennen asian ratkaisemista mahdollisesti tehty. Lisäksi ottaen huomioon sen seikan, että 8.8.2025 tehty päätös on sisällöltään pitkälti vastannut kunnan asiassa 9.6.2025 tekemää päätöstä, Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei asiassa ole esitetty hyväksyttäviä syitä asian käsittelyn kestolle. Lupa- ja valvontavirasto katsoo siten, että Mäntyharjun kunta on laiminlyönyt käsitellä myös Itä-Suomen hallinto-oikeuden palauttaman asian uudelleen ilman aiheetonta viivytystä.

Koulukuljetuskoordinaattorin päätöksen 7.3.2025 § 8 allekirjoittamatta jättäminen ja päätösten tiedoksianto

Asiassa saadun selvityksen mukaan kunta on antanut koulukuljetuspäätöksiä lähtökohtaisesti tiedoksi Wilmassa ilman, että se on kysynyt erikseen huoltajilta suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon. Kirjallisen päätöksen on saanut, jos sen on erikseen pyytänyt. Kunnan mukaan mahdollista on myös, että päätöksiä on toimitettu lapsen repussa. 7.3.2025 tehdyn päätöksen osalta selvityksessä todetaan, ettei allekirjoittamisesta ole merkintää Wilmassa tai asianhallintajärjestelmässä. Kantelijan

toimittamista asiakirjoista ilmenee, että paperisessa, 7.3.2025 tehdyssä päätöksessä § 8 on koulukuljetuskoordinaattorin allekirjoitus ja nimenselvennys. Sen sijaan sähköisesti tehdystä päätöksestä löytyy ainoastaan maininta ”Päätätäjä (rekisteristä) Koulukuljetuskoordinaattori”. Sähköisessä päätöksessä ei ole päätöksentekoon osallistuneen ja lisätietoja antavan henkilön tietoja eikä merkintää asiakirjan sähköisestä allekirjoittamisesta tai hyväksymisestä. Kantelun liitteenä on toimitettu asiakirjojen otsikoiden mukaan Mäntyharjun kunnan toimintaohjeita asianhallinnasta ja asianhallintajärjestelmästä. *Asianhallintaan muutoksia vuoden 2020 alusta* nimetyn asiakirjan mukaan vuoden 2020 alusta on otettu käyttöön sähköinen hyväksyntä viranhaltijapäätöksille, mikä ohjeen mukaan korvaa manuaalisesti tehdyn allekirjoituksen. Ohjeessa on viitattu päätöksenteon tapahtuvan CaseM-asianhallintajärjestelmässä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että hallintolain 44 §:n mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen tehnyt viranomainen ja sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä. Asiointilain 16 §:n mukaan päätösasiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti, ja tällöin viranomaisen on allekirjoitettava asiakirja pykälässä tarkemmin määritellyllä kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella tai muuten sellaisella tavalla, että asiakirjan alkuperäisyydestä ja eheydestä voidaan varmistautua. Oikeuskirjallisuudessa (esimerkiksi Kulla ja Salminen, Hallintomenettelyn perusteet 2024, s. 332) on katsottu, että vaikka päätöksen allekirjoittamista ei ole erikseen säännelty hallintolaissa, on ainakin päätöksentekoon osallistuneiden ja esittelijän nimen ja lisätietoja antavan henkilön nimen ja yhteystietojen mainitseminen julkisuuden, hyvän hallinnon ja virkavastuun perusperiaatteiden edellyttämää. Lupa- ja valvontavirasto toteaa lisäksi, että vaikka hallintolaista tai asiointilaista ei voida johtaa suoraa velvoitetta päätöksen allekirjoittamiseen, asianhallintajärjestelmän sähköisellä hyväksymismerkinnällä on asiakirjan alkuperäisyyden, eheyden ja asian esittelijän ja ratkaisijan henkilöllisyyden todentava vaikutus. Edellä esitettyyn perustuen Lupa- ja valvontavirasto katsoo, ettei nyt puheena oleva toiminta ole ollut hyvän hallinnon mukaista.

Siltä osin kuin asiassa on kyse koulukuljetuspäätöksen sähköisestä tiedoksiannosta, Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kantelun tekohetkellä voimassa olleen asiointilain 19 §:n 1 momentin mukaan muu kuin 18 §:ssä tarkoitettu asiakirja voidaan antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan. Hallituksen esityksen (HE 111/2010 vp) mukaan kyseisiä asiakirjoja olisivat esimerkiksi sellaiset päätökset, jotka voidaan antaa tiedoksi tavallisella tiedoksiannolla. Lakiehdotuksen mukaan suostumukselle ei laissa ehdoteta säädettäväksi muotovaatimuksia, vaan keskeistä olisi, että suostumuksen antaja ymmärtäisi, että tiedoksianto voidaan toimittaa hänelle sähköisesti. Suostumus voisi olla yksittäistä asiaa koskeva tai yleisempi, ja sen antaminen voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että sähköisessä lomakkeessa on erityinen kohta, jossa henkilö voi ilmoittaa halutun tiedoksiantotavan tai muuttaa aikaisemmin ilmoittamaansa tiedoksiantotapaa.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että asiassa saadun selvityksen mukaan kunta ei ole tiedustellut huoltajien suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon koulukuljetuksen

hakemuslomakkeella tai muutoin, vaan on lähtökohtaisesti antanut päätökset tiedoksi Wilma-järjestelmässä. Päätöksen saaminen postitse on edellyttänyt erillistä kunnalle tehtävää pyyntöä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että edellä kuvatulla tavalla toimimalla Mäntyharjun kunta on laiminlyönyt velvollisuutensa noudattaa asiointilain 19 §:n 1 momentissa säädettyä, jonka mukaan asiakirja voitiin antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että kun päätös annetaan tiedoksi henkilön lailliselle edustajalle, hallintolain mukainen menettelytapa ei ole toimittaa päätöstä lasten repussa, vaan tiedoksiannossa tulee noudattaa hallintolain ja asiointilain säännöksiä.

Selvyyden vuoksi Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että asiointilain muutokset koskien sähköistä tiedoksiantoa ovat tulleet voimaan 14.4.2026, eli kanteluiden tekemisen ja kunnan selvityksen toimittamisen jälkeen. Muutokset koskevat muun ohella sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta tietyissä tilanteissa.

Toimivalta antaa määräyksiä lasten hakupaikasta

Kantelijan mukaan koulukuljetuskoordinaattori on tehnyt ennen vuotta 2025 koulukuljetukseen liittyviä määräyksiä sekä antanut hakupaikasta puhelimitse suullisia määräyksiä, vaikka hänellä ei ole ollut toimivaltaa tehdä koulukuljetuksia koskevia hallintopäätöksiä. Kunnan toimittamassa selvityksessä väite on kiistetty ja todettu, että koulukuljetuskoordinaattorilla on ollut hallintosäännön mukainen toimivalta päätösten tekemiseen 1.1.2025 alkaen. Wilma-järjestelmästä ei käy ilmi, että koulukuljetuskoordinaattori olisi tehnyt päätöksiä ennen kyseistä ajankohtaa, vaan päätökset ovat sivistysjohtajan tekemiä. Lisäksi selvityksessä todetaan olevan varsin tavallista, että koordinaattori antaa huoltajille ja kuljettajille suullisia ohjeita, jotka eivät ole päätöksiä tai määräyksiä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että asiassa on tältä osin esitetty ristiriitaista selvitystä, eivätkä kantelija ja kunta ole toimittaneet asiaan mahdollisesti liittyvää asiakirjaselvitystä. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei se voi kantelumenettelyssä käytettävissä olevin keinon arvioida asiaa enempää, eikä myöskään ottaa kantaa suullisesti käytyjen keskusteluiden sisältöön. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei se käytettävissä olleen selvityksen perusteella voi todeta koulukuljetuskoordinaattorina toimineen Annika Mäkisen menettelleen asiassa lainvastaisesti, eikä asia tältä osin anna aihetta Lupa- ja valvontaviraston enempään toimenpiteisiin.

Siltä osin kuin asiassa on kyse siitä, että kantelun mukaan kantelijan lapselle määrättiin elokuussa 2025 koulukuljetuksen hakupaikka ilman voimassa olevaa päätöstä, Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei kunta ole toimittamassaan selvityksessä ottanut kantaa väitteeseen. Selvityksen mukaan lukuvuoden reittisuunnittelu valmistui 6.8.2025 ja kantelijalle annettiin hakupaikan sisältävä päätös 8.8.2025. Kantelun liitteenä on toimitettu kantelijan Päivi Toivarille 31.7.2025 lähettämä sähköpostiviesti, jossa kantelija on tiedustellut muun ohella, haetaanko hänen lapsensa 7.8.2025 kotipihasta taksin kyytiin. Viestiin on merkitty punaisella ”Lapsenne hakupaikka on Tuustaipaleentie 50.”, mutta

viestistä ei ilmene, onko kannanotto peräisin kunnasta tai mihin maininta hakupaikasta perustuu.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, ettei se voi tarkemman selvityksen puuttuessa arvioida asiaa kantelumenettelyssä tältä osin enempää. Lisäksi kun asiassa otetaan huomioon, että kantelija on saanut asiasta valituskelpoisen päätöksen 8.8.2025 ja Itä-Suomen hallinto-oikeus on 24.10.2025 antamallaan ratkaisulla kumonnut päätöksen ja palauttanut asian toimivaltaiselle viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi, ei asia tältä osin anna aiheutta Lupa- ja valvontaviraston enempiin toimenpiteisiin. Lupa- ja valvontavirasto toteaa kuitenkin yleisellä tasolla, että kantelukokonaisuuden ratkaisujen perusteluista ilmenevällä tavalla viranomaisen on käsiteltävä ja ratkaistava sille vireille tulleet vaatimukset ja huolehdittava, että viranomaisen päätökset annetaan kirjallisesti ja että niistä käy selvästi ilmi, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Asiassa annettava hallinnollinen ohjaus

Hallintolain 53 c §:n mukaan valvova viranomainen voi hallintokanteluasiassa antamassaan ratkaisussa kiinnittää valvottavan huomiota hyvän hallinnon vaatimuksiin tai saattaa tämän tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä. Jos tätä ei asian kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat huomioon ottaen pidetä riittävänä, valvottavalle voidaan antaa huomautus, jollei kantelun kohteena oleva teko luonteensa tai vakavuutensa perusteella anna aiheutta ryhtyä toimenpiteisiin muussa laissa säädetyn menettelyn käynnistämiseksi. Viimeksi mainitussa tapauksessa kantelun käsittely raukeaa.

Lupa- ja valvontavirasto on arvioinut Mäntyharjun kunnan toiminnan nyt puheena olevassa asiassa kokonaisuutena ja ottanut ratkaisua harkitessaan huomioon myös kanteluasioissa LVV-U/32470/2026 ja LVV-U/32475/2026 esitetyt seikat. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kunnan toiminnassa on ollut merkittäviä puutteita liittyen hakemusten käsittelyn viivytyksettömyyteen, viranomaisen velvollisuuteen käsitellä sille vireille tulleet asiat, päätösten sisältöön ja päätösten tiedoksiantoon. Menettelyyn sovellettavat säännökset eivät myöskään ole olleet tulkinnanvaraisia. Lupa- ja valvontavirasto katsoo siten, ettei käsityksen ilmaisemista tai huomion kiinnittämistä voida asian kokonaisarvosteluun vaikuttavien seikkojen vuoksi pitää riittävänä ohjauksena asiassa, ja antaa Mäntyharjun kunnalle huomautuksen.

Kantelussa on lisäksi vaadittu, että Lupa- ja valvontavirasto antaa suosituksia ja määräyksiä, joilla turvataan koululaisten oikeusturva, yhdenvertaisuus ja lapsen edun ensisijaisuus jatkossa sekä ilmoittaa asiasta tarvittaessa syyttävälle viranomaiselle tai siirtää asian käsittelyn muille toimivaltaisille viranomaisille havaitessaan tahallista tai törkeää virkavelvollisuuden rikkomista. Tältä osin Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että sillä on kunnan yleislakien soveltamisalaan kuuluvan menettelyn lainmukaisuutta arvioidessaan käytettävissään hallintolain 53 c §:n mukaiset hallinnollisen ohjauksen keinot. Lupa- ja valvontavirastolla ei siten ole toimivaltaa antaa kunnalle suosituksia tai määräyksiä päätöksenteon järjestämisestä. Lupa- ja valvontavirasto ei myöskään ole

esitutkintaviranomainen, joten sillä ole toimivaltaa tutkia tai arvioida, täyttääkö kantelun kohteena olevan menettely mahdollisesti jonkin rikokseksi säädetyn teon tunnusmerkistön.

Asian käsittely Lupa- ja valvontavirastossa on päättynyt.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei hallintolain (434/2003) 53 d §:n perusteella voi hakea valittamalla muutosta.

Päätöksen hyväksyminen

Johtava juristi Pepe Uskelin

Ylitarkastaja Niina Korkiasaari

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Lisätiedot

Ylitarkastaja Niina Korkiasaari, niina.korkiasaari@lvv.fi, puhelin 0295 254 000 (vaihde)

Salassapito

Päätös on julkinen.

Suoritemaksu

Päätös on maksuton.

Jakelu

Mäntyharjun kunta, jota pyydetään saattamaan päätös kunnan sivistyslautakunnan sekä muiden asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden tietoon

Päätös
21.8.2026
LVV-U/32467/2026
Julkinen

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/32467/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/32467/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uskelin Pepe 21.08.2026 13:33

Esittelijä Korkiasaari Niina 21.08.2026 13:34